

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

Eesti Haigekassa
info@haigekassa.ee

Teie: märts 2018 nr 3-15/9895
Meie: 16.04.2018 nr 20

Eesti Puuetega Inimeste Koja (EPIKoja) tagasiside Eesti Haigekassa tervishoiuteenuste loetelu muutmise ettepanekute kohta

Täname, et olete kaasanud Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoja) andmaks tagasisidet Eesti Haigekassale 2018. aastal menetlemiseks esitatud tervishoiuteenuste loetelu muutmise ettepanekute kohta.

Antud loetelusse me otseselt täiendusi ei soovi teha. Külla aga juhime EPIKoja poolt tähelepanu kolmele teemale, mis ei ole välja toodud 2018.a. menetlemiseks esitatud tervishoiuteenuste muutmise ettepanekutes, kuid mis vajavad täiendavat arutelu võimalikuks lisamiseks tervishoiuteenuste (või meditsiiniliste abivahendite) loetellu tulevikus või olemasolevate teenuste arendamiseks ja kohandamiseks.

1. Puuetega täiskasvanute üldnarkoosis hambaravi kättesaadavus

Äärmiselt tõsiseks probleemiks puuetega inimeste jaoks on üldnarkoosis hambaravi kättesaadavus. Üldnarkoosis hambaravi vajavad psüühikahäirete või intellektipuuetega inimesed, nii lapsed kui ka täiskasvanud, kes reageerivad hambaravile ja -valule äärmusliku käitumisega. Sellist hambaravi osutatakse Eestis vaid loetud teenusepakujate juures piiratud rahastusega, mistõttu teenuse järjekorrad on pikad ning ravile tuleb sageli siirduda teise linna, mis tähendab puudega inimestele täiendavaid kulutusi.

Oleme seisukohal, et üldnarkoosis hambaravi teenusepakujate arvu on vaja suurendada ning regiooniti laiendada, samuti on vaja koostöös erialaspetsialistide ja sihtrühma esindajatega üle vaadata teenuse õigustatuse kriteeriume ning vajadusel tagada lisarahastus, et abi oleks võimalik tagada mõistliku aja jooksul.

2. Tugiisiku teenus täiskasvanud sügava ja liitpuudega puuetega patsientidele haiglaravil viibides või pereliikme/eestkostja/tugiisiku hooldajana haiglaravil viibimise teenus.

Raske ja sügava intellektipuudega täiskasvanud patsiendid, kes vajavad ka täiskasvanueas - iseäranis pingelises olukorras, milleks haiglas viibimine kindlasti on - kõrvalist abi suhtlemisel, käitumisel ja iseenda ja teiste inimeste turvalisuse huvides, ei saa täna statsionaarsel ravil viibides kasutada tugiisiku teenust. Samas ei ole tervishoiutöötajatel võimalik suure

töökoormuse tõttu patsientidele vajalikku erituge osutada. Tervishoiuteenuste osutajate praktikad selliste patsientide pereliikmete/eestkostjate haiglas viibimise ja ööbimise osas on aga erinevad ja ebahütlased ning üldist voodipäevatasu pole kehtestatud, kuigi osad täiskasvanud patsiendid vajavad tugiisikut ööpäevaringselt, sarnaselt lastele.

Palume kaaluda kirjeldatud probleemile, mis hinnanguliselt puudutab väga väikest hulka inimesi, lahenduse leidmise arutelu alustamist koostöös erialaspetsialistide ja EPIKojaga.

3. Abivahendite soodustingimustel kättesaadavus statsionaarselt ravilt kodusele ravile siirdujatele.

EPIKoda on juba antud teemal Sotsiaalministeeriumiga dialoogi alustanud maikuu 2017 ja jätkanud märtsis 2018, kuid juhime ka Haigekassa tähelepanu probleemidele seoses trauma- või ravijärgselt abivahendit vajavatele inimestele viivitusega soodustingimustel abivahendite kättesaadavusega väljapool Haigekassa meditsiiniliste abivahendite loetelu.

Kuna puude astme tuvastamise menetlus võtab aega, töövõime hindamise otsust ei saa aga teha enne ajutise töövõimetuslehe lõppu, on inimesed statsionaarselt ravilt kodusele ravile siirdudes olukorras, kus puudub võimalus sotsiaalsüsteemist nii Sotsiaalkindlustusameti kui Eesti Töötukassa kaudu soodustingimustel abivahendeid taotleda ja saada. Nimelt peab soodustingimustel abivahendite ostuks või rendiks taotlejal olema tuvastatud puue või hinnatud vähenenud töövõime. Hoolimata sellest, et kui isik on juba statsionaarse haiglaravi ajal esitanud puude astme tuvastamise taotluse Sotsiaalkindlustusametile, võtab vastava otsuse saabumine ning sellele järgnev abivahendi taotlemise menetlus kokku kuni seitse nädalat (kuni 15 tööpäeva puude tuvastamiseks pluss abivahendi taotluse erimenetluse korral kuni 30 kalendripäeva) on inimesed sunnitud vajalike abivahendite eest tasuma täishinda, mis käib enamikele majanduslikult üle jõu. Eriti teravalt ilmneb probleem kõrge rendi ja/või müügihinnaga abivahendite, nt ratastooli või ergonoomilise voodi vajaduse puhul.

Oleme seisukohal, et trauma- või ravijärgselt peaks inimene saama maksimaalselt keskenduda nii füüsilisele kui ka emotsionaalsele taastumisele, et võimalikult kiiresti ja tõhusalt jõuda tagasi tööturule. Vastav asjaajamine tervishoiu- ja sotsiaalsüsteemis peab olema isikule endale ja tema lähedasele võimalikult lihtne, kiire ja tulemuslik. Tagades oma lähedasele vajalikud abivahendid, eesmärgiga toetada maksimaalset iseseisvust, ei tohi perekond sattuda majanduslikult keerulisse olukorda.

Sotsiaalministeeriumi poolt on EPIKojale tehtud ettepanek viia läbi kolmepoolne kohtumine Sotsiaalministeeriumi (sotsiaal- ja tervisevaldkonad), Eesti Haigekassa ja EPIKoja vahel aprillikuu 2018. Loodame, et Eesti Haigekassa on valmis kaasa mõtlema kirjeldatud probleemile lahenduse leidmisel.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

Anneli Habicht
Eesti Puuetega Inimeste Koja tegevjuht
anneli.habicht@epikoda.ee
tel [REDACTED]